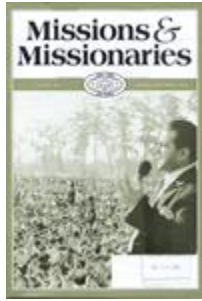

https://www.calvin.edu/library/database/crcpi/jinfo_mm.htm

Begun in 1896 and initially written in Dutch under the title **De Heidenwereld**, the magazine has consistently promoted the missionary outreach of the Christian Reformed and Reformed Churches through folksy stories and updates on missionary families and their activities throughout the world. Mission conferences are reported upon and promoted.

From *De Heidenwereld* missionary magazine (it is in Dutch).

Vol. 1 was printed in 1896.

Source: HERH BV 2350 M63 V 1-11 NOV 1896-DEC 1907.pdf

(Overgenomen.)

Beginnende van Jeruzalem.

(Bij De Plaat)

Indien ik u vergeet, o Jeruzalem! zoo vergeete mijn rechterhand

zichzelve! Mijn tong kleve aan mijn gehemelte, zoo ik aan u
niet gedenke, zoo ik Jeruzalem niet verheffeboven het

hoogste mijner blidschap! dat was Israels taal in Babels
lingschap. En nog is het de onvernietigbare begeerte van den Jood.
het ombestomde heimwe Jakobs naznat: Jeruzalem herbouwd to
zion tot een lust op aarde.

(Reprinted.) [So then the original source is unknown?]
Beginning at Jerusalem.

(At the Plate) [I do not know what this signified.

Note below that this first paragraph in the digitized source file is now blurry.]

If I forget you, O Jerusalem, let my right hand forget
itself! My tongue cleaves to the roof of my mouth,
if I do not remember you, if I do not exalt Jerusalem above
the highest of my joy! That was Israel's language in Babylon's
understanding [?]. And it is still the indestructible desire
of the Jew, the eternal longing of Jacob's descendants:
Jerusalem rebuilt in Zion for a delight on [all the] earth.

This powerful quote is from Psalm 137:5-6, which begins with the exiles weeping
by the rivers of Babylon ...

hoogste mijner blijdschap! Dat was Israels taal in Babels ballingschap. En nog is het de onvermijgbare begeerte van den Jood, het onbestemde heimwee van Jakobs nazaat: Jeruzalem herbouwd te zien tot een lust op aarde.

Palestina is maar een klein land, kleiner nog dan ons oude vaderland, een stip op de wereldkaart, verloren te midden van groote en machtige rijken. En toch, als in het middelpunt der oude wereld gelegen, leunende tegen Azie, de hand aan Afrika reikende, en met den blik naar Europa heengericht.

Daar in de stilte leefde het volk, dat voorbereid werd tot zijner groote taak: het Woord van God tot de wereld te brengen.

De van een gereten en gescheiden menschheid weer te hereenigen en haar heuren God weer te geven; dat was de hoop en de verwachting van de bezielde zangers van Israel; die heerlijke toekomst zweefde Israels zieners en profeten voor den geest, als hun blik in verrukking over de grenzen van hun land en hun tijd heen, de gansche aarde omvatte en de ontwikkeling overzag der nog ongebooren eeuwen, zoodat zij het uitriepen: o alle gij dorstigen komt tot de wateren en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja! komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk.

Dit toch is het kenmerkende van Israel boven alle andere volken der oudheid.

Alle volken waren volstrekt eenzijdig, met eigen goden en eigen instellingen. Zij zijn zich zelve ten doel; de vreemde, wie hij zij, is barbaar, is vijand. Van eene eenheid des menschelijken geslachts hadden de uitnemendste geesten geen begrip. Israel alleen droeg het bewustzijn in zich om, eene bestemming te hebben voor de geheele wereld.

Daarom is dit kleine onaanzienlijke land een middelpunt in de wereldhistorie geworden en een Heilig Land voor allen die Israels God aanbidden. Een Heilig Land voor Jood en Christen en Mohammedaan.

Zie! van oosten en westen, van noorden en zuiden zijn ze gekomen om te aanbidden, in den gewijden tempel. De kinderen van Israel eerst, die uit alle landen der oude wereld, eenmaal in het jaar opgaan naar Jeruzalem, om Jehovah te offeren in Zijn Heiligdom.

Straks als dit heiligdom is verwoest en Jeruzalem door de Heidenen wordt vertreden, komen de Christen pelgrims in breede scharen uit alle oorden waar het Kruis is geplant, om de voetstappen te kussen des Heeren, om te juichen op den berg zijner hemelvaart.

(Their page 6.)

Palestina is maar een klein land, kleiner nog dan ons oude vaderland, een stip op de wereldkaart, verloren te midden wereld gelegend, leunende tegen Azie, de hand aan Afrika reikende, en met den blik naar Europa heengericht.

Daar in de stilte leefde het volk, dat voorbereid werd tot zijne groote taak: het woord van God tot de wereld te brengen.

De van een gereten en gescheiden menschheid weer te hereenigen

en haar heuren God weer te geven; dat was de hoop en de verwachting van de bezielde zangers van Israel; die heerlijk toekomst zweefde Israels zieners en profeten voor den geest, als hun blik in verrukking over de grenzen van hun land en hun tijd heen, de gansche aarde omvatte en de ontwikkeling overzag der not ongeboren eeuwen, zoodat zij het uitriepen: o alle gij dorstigen komt tot de wateren en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja! komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk.

Dit toch is het kenmerkende van Israel boven alle andere volken der oudheid.

Alle volken waren volstrekt eenzijdig, met eigen goden en eigen instellingen. Zij zijn zelven doel; de vreemde, wie hij zij, is barbarr, is vijand. Van eene eenheid des menschelijken geslachts, hadden de uitnemendste geesten geen begrip. Israel alleen droeg het bewustzijn in zich om, eene bestemming te hebben voor de geheele wereld.

Daarom is dit kleine onaanzienlijke land een middelpunt in de wereldhistorie geworden en een Heilig Land voor allen die Israels God aanbidden. Een Hellig Land voor Joode n Christen en Mohammedaan.

Zie! van oosten en westen, van noorden en zuiden zijn ze gekomen om te aanbidden, in den gewijden tempel . De kinderen van Israel eerst, die uit alle landen der oude wereld, eenmaal in het jaar opgan naar Jeruzalem, om Jehovah te offeren in Zijn Heiligdom.

Straks als dit heiligdom is veroest en Jeruzalem door de Heidenen wordt vertreden, komen de Christen pelgrims in breede scharen uit alle oorden waar het Kruis is geplant, om de voestappen te kussen des Heeren, om te juichen op den berg zijner hemelvaart.

Palestine is but a small country, smaller even than our old homeland, a dot on the world map, lost in the middle of the world, leaning against Asia, reaching out to Africa, and with its gaze turned toward Europe. There, in the silence, lived the people, being prepared for their great task: to bring the word of God to the world.

To reunite humanity, a torn and separated one, and to restore it to its God; that was the hope and expectation of Israel's inspired singers; **that glorious future floated before the minds of Israel's seers and prophets**, as their gaze, in rapture, cast beyond the borders of their country and their time, encompassed the entire earth, surveying the development of the not-yet-born ages, so that they cried out: O all you who thirst, come to the waters, and you who have no money, come, buy and eat! Yes, come, buy wine and milk without money and without price. This, indeed, is what distinguishes Israel above all other peoples of antiquity.

All peoples were completely one-sided, with their own gods and institutions. They are their own ends; The stranger, whoever he

may be, is a barbarian, an enemy. The most excellent minds had no concept of a unity of the human race. Israel alone carried within itself the consciousness of **having a destiny for the entire world.**

Therefore, this small, insignificant country has become a center of world history and a Holy Land for all who worship Israel's God. A Holy Land for Jew, Christian, and Mohammedans [Muslims].

Look! From east and west, from north and south, they have come to worship in the sacred temple. The children of Israel first, who from all the lands of the ancient world, once a year ascend to Jerusalem to offer sacrifice to Jehovah in His sanctuary. Soon, when this sanctuary has become rusty and **Jerusalem is trampled by the heathen** [see Luke 21:24]. Christian pilgrims will come in great numbers from all places where the Cross has been planted, to kiss the footprints of the Lord, to rejoice on the mount of His ascension.

Maar allengs zoeken zij meer dan dat: vergiffenis voor bedreven schuld, welhaast bijkans een onmisbare voorwaarde der zaligheid. Vergeefs gaan daar waarschuwend stemmen op tegen zulke overdrijving; breeder en breeder wordt de stroom, tot eensklaps het snelle zwaard der Moslemen flikkert over Jeruzalems tinnen en het kruis doet wijken voor de halve maan.

—Het land, dat God zich ten erfland verkoren had, ten prooi aan turksch geweld.—

De volken van het westen verzamelen zich en de ridders trekken uit in ijzeren pantsieren en met ijzeren moed en onder de leus van "God wil het!" werpen ze zich op den fanatieken onderdrukker. —Dezeven kruistochten falen; in den langen wisselenden kamp blijft het Oosten overwinnaar. Jeruzalem in de handen der engeloovigen.

Toch gingen, toch gaan er ook nu nog jaarlijks duizende Christenpelgrims op naar Palestina, om te Jeruzalem het Paaschfeest te vieren, om gedoopt te worden in de wateren der Jordaan, terwijl een andere kruistocht geopend is: de prediking des Evangelies, die, wederom beginnende van Jeruzalem, eenmaal, ten gezetten tijde Palestina's gewijden grond in waarheid van den Islam rein zal strijden en voor de Christenheid haar aloud en heilig erfdeel herwinnen zal door betere wapenen dan de scherpte des zwaards.

Brandpunt, ook van Palestina, is Jeruzalem. Welke stad heeft eene geschiedenis te verhalen als deze stad? Haar oorsprong verliest zich in den nacht der eeuwen. Aan den drempel der historie, in de schemerende voorhalle der aartsvaderlijke tijden, verschijnt ons de geheimzinnige figuur van Melchizedek, den priesterkoning van Salem. Later als Jozua Kanaan verovert vinden we onder de vele vorsten des lands ook Adonizedek, met den titel van Koning van Jeruzalem. De Jebusieten houden nog eeuwen lang den berg Zion in bezit, tot David de bergvesting inneemt, haar tot zijne residentie maakt en haren naam Jerouscholaim "bezitting des vredes" noemt.

Voor al onder Salomo werd zij de Koningin der steden van Israel, de centra van het leven des volks.

En niet alleen dat zij den zetel was van het maatschappelijke leven, maar binnen hare muren, op den top van den berg Moria, verrees de prachtige tempel, waar de arke werd bewaard en Jehovah zelf werd geacht te wonen.

Door de opvolgende koningen vergroot, verfraaid en versterkt, bood zij vier eeuwen lang weerstand aan iederen vijandelijken aanval, tot zij zelve, van haren God afgevallen, aan Nebukadnezar in handen werd gegeven, die hare muren brak, haar tempel en paleizen verbrandde.

(Their page 7.) (My next step is to use online OCR to grab the text.)

Maar allengs zoeken zij meer dan dat: vergiffenis voor bedreven schuld, welhaast bijkans een onmisbare voorwaarde der zaligheid. Vergeefs gaan daar waarschuwend stemmen op tegen zulke overdrijving; breeder en breeder wordt de stroom, tot eensklaps

het snelle zwaard der Moslemen flikkert over Jeruzalems tinnen en het kruis doet wijken voor de halve maan.

—Het land, dat God zich ten erfland verkoren had: ten prooi aan turksch geweld.—

De volken van het westen verzamelen zich en de ridders trekken uit in ijzeren pantsieren en met ijzeren moed onder de leuss van "God wil het!" werpen ze zich op den fanatieken onderdrukker.

—Dezevon kruistochten falen: in den langen wisselenden kamp blijft het Oosten overwinnaar. Jerusalem in de handen der ongelooovigen.

Toch gingen, toch gaan er ook nu nog jaarlijks duizende Christenpelgrims op naar Palestina, om te Jeruzalem het Paaschfeest te vieren, om gedoopt te worden in de wateren der Jordaan, terwijl een andere kruistocht geopend is: de prediking des Evangelies, die, wederom beginnende van Jeruzalem. eenmaal, ten gezetten tijde Palestina's gewijden grond in waarheid van den Islam rein zal strijden en voor de Christenheid haar aloud en heilig erfdeel herwinnen zal door betere wapenen dan de scherpte des zwaards.

Brandpunt, ook van Palestina, is Jeruzalem. Welke stad heeft eene geschiedenis te verhalen als deze stad? Haar oorsprong verliest in den nacht der eeuwen. Aan den drempel der historie. den schemerende voorhalle der aartsvaderlijke tijden, verschijnt ons de geheimzinnige figuur van Melchizedek, den priesterkoning van Salem. Later als Jozua Kanaan vorovert vinden we onder de vele vorsten des lands ook Adonizedek. met den titel van Koning van Jeruzalem. De Jebusieten houden nog eeuwen lang den berg Zion in bezit, tot David de bergvesting inneemt, haar tot zijne residentie maakt en haren naam Jerouscholatm "bezitting des vredes" noemt.

Voor al onder Salomo werd zij de Koningin der steden van Israel, de centra van het leven des volks.

En niet alleen dat zij den zetel was van het maatschappelijke leven, maar biinen hare muren, op den top van den berg Moria, verrees de prachtige tempel, waar de arke werd bewaard on Jehovah zelf werd geacht te wonen.

Door de opvolgende koningen vergroot, verfraaid en versterkt, bood zij vier eeuwen lang weerstand aan iederen vijandelijken aanval, tot zij zelve, van haren God afgefallen, aan Nebukadnezar in handen wend gegeven, die hare muren brak, haar tempel en paleizen verbrandde.

But gradually they seek more than that: forgiveness for past guilt, almost an indispensable condition of salvation.

In vain do warning voices rise against such exaggeration; the stream grows wider and wider, until suddenly the swift sword of the Muslims flashes across Jerusalem's battlements and the cross gives way to the crescent moon.

—The land that God had **chosen for his inheritance**: prey to Turkish violence.—

The peoples of the west gather, and the knights march out in iron armor and with iron courage, and under the slogan of "God wills it!" they throw themselves against the fanatical oppressor.

—These **crusades** fail: in the long, shifting struggle, the East remains victorious. Jerusalem in the hands of the unbelievers. Yet,

even now, thousands of Christian pilgrims go annually to Palestine, to celebrate Easter [Passover] in Jerusalem, to be baptized in the waters of the Jordan, while another crusade has begun: the preaching of the Gospel, which, once again beginning from Jerusalem, will one day, at the appointed time, fight Palestine's sacred ground in the truth of Islam, purified, and will regain for Christendom its ancient and holy heritage, with weapons better than the edge of the sword.

The focal point, also of Palestine, **is Jerusalem**. What city has a history to tell like this city? Its origins are lost in the night of the ages. At the threshold of history, the dim hall of patriarchal times, appears to us the mysterious figure of Melchizedek, the priest-king of Salem. Later, when Joshua conquered Canaan, we also found Adonizedek among the many princes of the land, with the title of King of Jerusalem. The Jebusites held **Mount Zion** for centuries until David captured the mountain fortress, made it his residence, and named it Jerusalem, "the possession of peace." Especially under Solomon, it became the Queen of the cities of Israel, the center of the people's life. And not only was it the seat of social life, but within its walls, on the summit of Mount Moriah, a magnificent temple was built, where the ark was kept, and Jehovah himself was believed to dwell. Enlarged, embellished, and strengthened by successive kings, for four centuries she resisted every enemy attack, until she herself, having fallen from her God, was delivered into the hands of Nebuchadnezzar, who broke down her walls and burned her temple and palaces.

Twee-en-vijftig jaren lag Jeruzalem verlaten en verwoest; toen gaf de perzische koning vergunning haar te herbouwen. Maar al verrees zij uit het puin; hare vrijheid was verloren en als Perzie door Alexander den Grooten vernederd wordt, trekt ook de jonge grieksche held Jeruzalem in zegetocht binnen.

Nog eenmaal verdrijft het heldengeslacht der Makkabeën den heiden uit Jeruzalems muren, maar ook dit schitterend tijdperk duurt kort, en toen tweedracht het rijk verdeelde en Rome te hulp geroepen wordt verschijnt Pompejus binnen de poort.

Palestina wordt een romeinsch wingewest, Jeruzalen de zetel van een proconsul.

Toch blinkt de stad toen met een luister als nooit te voren. Herodes de Groote had hare muren uitgelegd, haar niet alleen met prachtige paleizen en geduchte torens versierd maar vooral, haar heerlijken tempel gebouwd, waarvoor de glans van Salomo's heiligdom verbleeken moest. Hoog in de lucht verhief het zijn schitterend verguld dak en straalde reeds van verre den ongeduldigen pelgrim in het oog.

Zoo troonde zij nog waarlijk eene Koninginne onder de steden van het Oosten.

—En verre, verder dan immer, was haar naam verbreid. Haar geestelijke heerschappij was verspreid door alle landen; zij was eene wereldstad geworden; en wanneer, op de hooge feesten, met nooit gekende pracht gevierd, de breede schare uit noord en zuid en oost en west opging naar haar heiligdom, dan hoorde zij haar oude hymnen weergalmen in de talen van 20 volkeren.

Was zij niet onsterfelijk, de heerlijke stad! Toch was hare ure nabij. Getergd door de herhaalde opstanden der Joden, trok Vespasianus met een machtig leger Palestina binnen en slaat weldra het beleg voor Jeruzalem. Bijna zeven maanden duurde dat beleg, dat door Titus wordt voortgezet; bijna zeven maanden, eer de drie dubbele muurgordel was doorgebroken en de sterke tempelberg voor den storm bezweek.

Welk een tooneel! Daar, in die uiterste wijkplaats, op dat breede tempelplein, in die ruime voorhoven en galerijen, zijn duizenden bij duizenden saamgedrongen in de ijdele hoop, dat althans Jehovah's tempel niet in handen der heidenen vallen zal.

Van Moria's hoogte overzien zij de rookende puinen der veroverde en brandende benedenstad; zij hooren de wilde zegekreten van den aanstormenden vijand, die reeds den burecht Antonia is binnengedrongen. Vergeefs met den dollen moed der vertwijfeling een laatsten kamp bestaan: het zwaard der Romeinen maait in de opgetaste drommen als een zeis in de halmen; het bloed stroomt over

(Page 14 of 2657 is their page 8)

Twee-en-vijftig jaren lag Jeruzalem verlaten en verwoest; toen gaf de, perzische koning vergunning haar te herbouwen. Maar al verrees zij uit het puin; hare vrijheid was verloren en als Perzie door Alexander den Groeten vernederd wordt, trekt ook de jonge grieksche held Jeruzalem in zegetocht binnen.

Nog eenmaal verdrijft het heldengeslacht der Makkabeën den heiden uit Jeruzalems muren, maar ook dit schitterend tijdperk duurt kort, en toen tweedracht het rijk verdeelde en Rome te hulp geroepen wordt verschijnt Pompejtis binnen de poort.

Palestina wordt een romeinsch wingewest; Jeruzalen de zetel van een proconsul.

Toch blonk destad toen met een luister als nooit te voren. Herodes de Groote had hare muren uitgelogd, haar niet alleen met prachtige paleizan en geduchte torens versierd maar vooral, haar heerlijken tempel gebouwd, waarvoor de glans van Salomo's heiligdom verbleeken moest. Hoog in de lucht verhief het zijn schitterend verguld dak en straalde reeds, van verre den ongeduldigen pelgrim in het oog.

Zoo troonde zij nog waarlijk. eene Koniuginne onder steden van het Oosten.

—En verre, verder dan immer, was haar naam verbreid. Haar geestelijke heerschappij was verspreid door alle landen; zij was eene wereldstad geworden; en wanneer, op de hooge feesten. met nooit gekende pracht gevierd, de breede schare uit noord en zuid en oost en west opging naar haar heiligdom. dan hoorde zij haar oude hymnen weergalmen in de talen van [Se volkeren.]

Was zij niet onsterfelijk, de heerlijke stad! Toch was hare ure nabij. Getergd door de herhaalde, opstanden der Joden, trok Vespasianus met een machtig leger Palestina binnen en slaat weldra het beleg voor Jeruzalem. Bijna zeven maanden duurde dat beleg, dat door Titus wordt voortgezet; bijna zeven maanden, eer de drie dubbele muurgordel was doorgebroken en de sterke tempelberg voor den storm bezweek.

Welk een tooneel! Daar, in die uiterste wijkplaats, op dat breede tempelplein, in die ruime voorhoven en galerijen, zijn duizenden bij duizenden saamgodrongen in de ijdele hoop, dat althans Jehovah's tempel niet in handen der heidenen vallen zal.

Van Moria's hoogte overzien zij de rookende puinen dor veroverde en brandende benedenstad; zij hooren de wilde zegekreten van den aanstonnenden vijand, die reeds den burcht Antonia is binnengedrongen. Vergeefs met den dollen moed der vertwijfeling een laatsten kamp bestaan: het zwaard der Romeinen maait in de opgetaste drommen als een zeis in de halmen; het bloed stroomt over

For fifty-two years, Jerusalem lay abandoned and devastated; then the Persian king gave permission to rebuild it. But although it rose from the rubble, its freedom was lost, and when Persia was humiliated by Alexander the Great, the young Greek hero also entered Jerusalem in triumph.

Once again, the heroic Maccabees drove the pagans from Jerusalem's walls, but this brilliant era also lasted short, and when discord divided the empire and Rome was called upon for aid, [Roman General] Pompey appeared within the gates. Palestine [soon] became a Roman province; Jerusalem the seat of a proconsul.

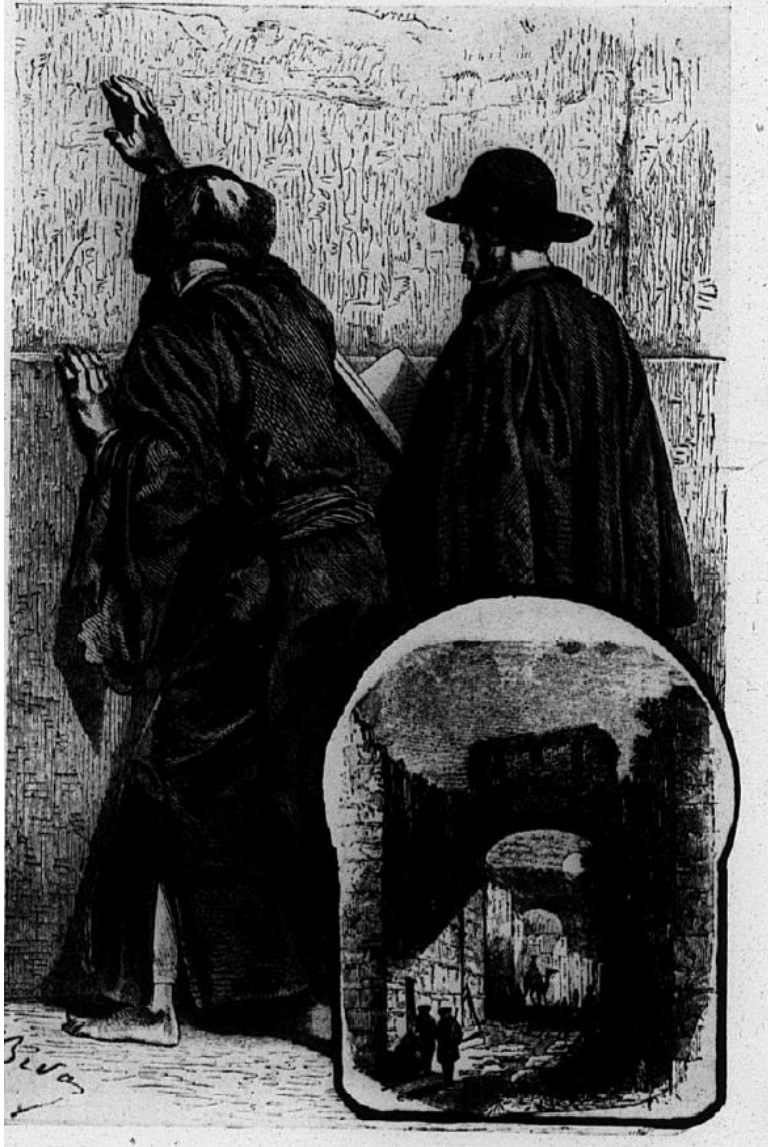
Yet, the city then shone with a splendor as never before. Herod the Great had carved out her walls, adorned her not only with magnificent palaces and formidable towers, but above all, built her glorious temple, before which the splendor of Solomon's sanctuary had to pale. High in the air it raised its brilliantly gilded

roof and shone, even from afar, into the eyes of the impatient pilgrim. Thus she truly sat enthroned, a Queen among the cities of the East.

—And far, farther than ever, her name had spread. Her spiritual dominion had spread through all lands; she had become a metropolis; and when, on the high feasts, celebrated with unprecedented splendor, the vast throng from north and south and east and west ascended to her sanctuary, then she heard her ancient hymns resounding in the languages of [their peoples].

Was she not immortal, the glorious city! Yet her hour was near. Exasperated by the repeated Jewish uprisings, Vespasian entered Palestine with a mighty army and soon laid siege to Jerusalem. This siege, which was continued by Titus, lasted almost seven months; almost seven months before the three-rings of walls were breached and the fortified temple mount succumbed to the storm. What a scene! There, in that outermost refuge, on that broad temple square, in those spacious forecourts and galleries, thousands upon thousands are huddled together in the vain hope that at least Jehovah's temple will not fall into the hands of the pagans.

From the heights of [Mount] Moriah they survey the smoking ruins of the conquered and burning lower city; they hear the wild cries of victory of the approaching enemy, who has already entered the fortress of Antonia. In vain, with the mad courage of despair, to make a final stand: the sword of the Romans mows the gathered throngs like a scythe in the stalks; the blood flows over ...

[The text continued for two more pages. Its author was not ascribed? My intent here is to show how the earliest Reformed missionaries once felt about Zionism when they wrote this, not about the history of Israel, so I'll skip over the rest of it and get to van Ronkel's millennial (in my opinion) poem. Wait! I've decided to link to [another document](#) that shows an author of a similar history credited Dr. R. Swierenga of the RCA archives, who also led me to this imaging project.]

Jeruzalem!

Ingezonden door Da. Bosma, Kalamazoo, Mich.

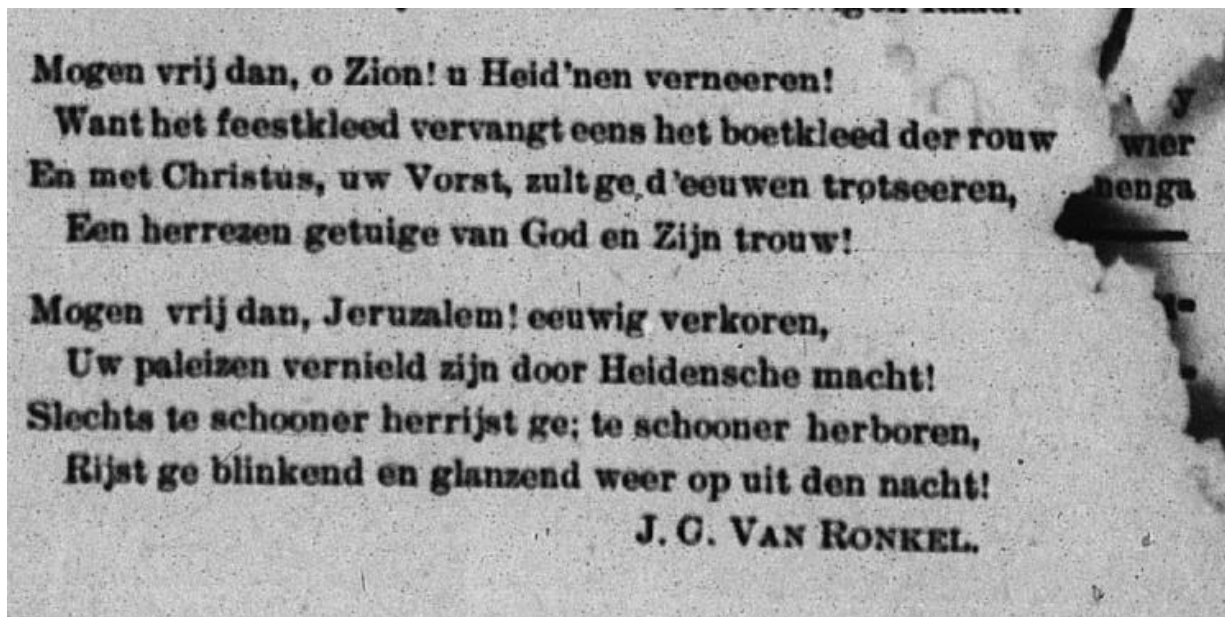
"Gij zult van mij niet vergeten worden."—JES. 44: 21.

**Is uw naam ook vergeten, uw vrijheid in banden,
Is uw grootheid vergaan en uw roem van weleer,
Zijn uw zonen o Zion! verstrooid in de landen,
Uw Jehovah is trouw, schoon miskend als uw Heer!**

**Zijn uw straten, o Zion! ontvolkt en verlaten,
Heeft de Turk zijn banier op uw tempel geplant,
Uw Jehovah is trouw en zal slaan die u haten,
Hen ontzettend en plettend met machtige hand.**

**Zijt ge, dochter van Zion! op aarde ook vertreden,
Is uw kroost ook op aarde gehaat en gehoond,
Uw Jehovah gedenkt u, uw God van 't verleden,
Ach, als Christus en Heiland door u ook ontroond.**

**Ja Jehovah is trouw, Hij zal planten en bouwen,
U als wilgen doen botten, wen Abrahams zaad
Met het boetkleed omwonden zal weenen en rouwen,
En aanschouwen zijn Vorst naar Gods eeuwigen Raad!**

There is no J. G. Van Ronkel, check J. S. Van Ronkel instead? “Jozef Samuel (the eldest son) and [his brother] Philippus Samuel... [from Groningen]” Philippus Samuel (1829-1890) caused ... even greater unrest [than J. S.] with his conversion to Christianity. Per Author: [Wouter Vedder](#)? Ph. S. van Ronkel was an author and “leeraar in de Nederduitsche Hervormde Kerk : op 7 Juli 1886” <https://babel.hathitrust.org/cgi/ssd?id=ia.ark%3A%2F13960%2Ft7qr9rb90;page=ssd;view=plaintext;seq=25;num=19>

“Submitted” by Rev. Bosma, who was a CRC Jewish mission leader prior to Rev. Fles’s term as the Jewish mission leader and joint editor of the publication in 1912 –1915, before and as WWI began. (See below.) My ancestor’s regular columns promoted assistance to Jews and favorable theology for them. Fles and RCA minister, C. Kuyper were already raising and dispersing funds in 1908, see image below of page 95 / 2596 of that source.

Was Bosma a Zionist? See their p. 214 = page 1694 of 2657 (the earlier document), which has a column on it. (If the CRC translates it. His column said one aim of the first Zionist Congress held in Switzerland in 1897 was “To strengthen Jewish consciousness and national feeling.” It mentions Dr. Herzl, Montefiore, and [Baron] Rothschild.) (I should note that eventual CRC minister, Rev. John Rottenberg, also attended one of their subsequent Basel sessions. Fles mentioned him in 1915; there is [more available from him](#) and about him, on various pages of the source material.)

ZENDING ONDER DE JODEN.

Rev. M. J. Bosma, Grand Rapids, Michigan, Redacteur.

Het Zionisme.

DRIE maal daags bidt de orthodoxe Jood dat Israel van de vier hoeken der aarde saam vergaderd moge worden, en geen plech-

Kalamazoo, N. W. St. Vr. ver.....	5.00	S. School Sth Ref Ch Grand Rapids....	5.00
Chicago Junction, O. Mr. Wm. Dykstra	1.00	Womans Missions Soc 1st Grand Haven	10.00
G. R. Alpine ave. Van het gezelschap..	9.39	Womans Miss Soc Gibbsville Wis.....	10.70
New Holland, S. D. Mr. A. v. d. Tula..	5.00	Ref Ch South Blendon Mich.....	10.00
Spring Lake Mr. K. Bloem.....	3.00	Womans Miss Soc 2d Ref Ch Gr Rapids	5.00
G. R. Alpine ave Vr. ver.....	25.00	Classis of Rochester.....	5.25
G. R. Oakdale Park Vr. ver.....	7.00	A. G.	1.00
Midway, Wis., Mr. D. Wielenga.....	2.00	Ref Ch Prairie View Kansas.....	11.33
Summit Ill., Mr. J. Iwena.....	5.00	De Heere Zelf zegene u, broeders en susteren, voor uwe gaven om Zijn oud Bondsvolk bekend te maken met een Christus als hun Messias.	
Hospers, Ia., N. N.....	10.00	Onder deze gaven is ook een gifte van de inbooring-Christenen in China. Zeker iets zeer merkwaardigs. Het toont aan, hoe dankbaar die Chinese Christenen zijn voor het Evangelie, hoe goed ze begripen dat de Christus uit den zaaie Davids is, en welk diep besef ze hebben van de verplichting, welk er rust op elk Christen, om het Evangelie bekend te maken tot aan de einden der aarde.	
G. R. Fifth ave Vr. ver.....	5.00		
G. R. Fifth ave.....	28.14		
Kalamazoo N. N.....	2.00		
G. R. East St.....	45.61		
Paterson, N. J III.....	14.73		
Paterson II.....	16.00		
G. R. Oakdale Park Zondagschool.....	4.15		
Oak Harbor Wash., Kl. catechisanten..	11.00		
Paterson I.....	13.00		
Grand Haven II.....	10.00		

\$ 266.24

De Heere heeft weder voor ons gezorgd, dat de arbeid aan het overblijfsel Jacobs kon worden voortgezet. U allen onze oprechte dank. Israels God zegene u allen naar Zijn eeuwig en onwankelbaar verbond. Wij vierden het Paascheest, en het oude volk vierde het ook maar op zijne wijze. Ongezuurd brood, een stuk gebraden schapenvleesch, een vastendag, en voorts eenige vroolijke bijeenkomsten hier en daar. De ernstigen onder hen zien verlangend naar de komst van den Messias en den terugkeer naar het oude Vaderland. Israel zit zonder priester, zonder ephod, zonder offer, zonder koning. Dit zal echter niet altijd, zoo blijven. Zij zullen zich bekeeren tot den Heere hunnen God en tot David hunnen Koning. Ja zij zullen wederkeeren en den Heere aanbidden te Jeruzalem. Maar onderwijl brengen wij hun het Evangelie van den Gekruisigde, opdat zij door het geloof in Hem gerechtvaardigd worden met al de geloovigen uit alle volken. Het oude volk moet het weten, dat God niet alleen een God der Joden is, maar ook der Heidenen. Dat Jezus Christus de Messias is, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegnam, waarvan de Lofzang geldt: Want ook ons rascha is voor ons geslacht, namelijk Christus. Dan wordt het Paascheest gehouden niet in den ouden zuurdeesem van kwaadheid en boosheid, maar in de ongezuurde brooden der oprechtheid en der waarheid.

Muskegon, Mich.

J. I. Fles.

C. Kuyper.
593 N. Ionia St., Grand Rapids, Mich.

ONZE BUITENL. ZENDINGEN.

De totale ontvangsten van de Board van Buitenl. Zendingen, voor het jaar sluitende 30 April, waren \$165,946.56, waarvan \$146,393.85 voor het geregelde werk en \$19,552.71 voor het bijzondere doeleinden buiten de appropriaties. De Arabische Zending ontving voor haar geregelde werk \$28,481.75 en voor bijzondere doeleinden \$5,039.95, een totaal van \$33,521.70. Het totaal voor al de Zendingen voor alle doeleinden was \$197,468.26, dat is \$18,235.66 meer dan verleden jaar en het grootste bedrag dat nog immer werd ontvangen.

Voor het geregelde werk van de Board en de Arabische Zending waren de gezamenlijke ontvangsten \$172,875.60, of \$12,819.93 meer dan een jaar geleden. Het is deze som, voor het geregelde werk, die eigenlijk telt in de \$200,000 van de Voorwaartsche Beweging. Dat zoo veel tot stand gebracht werd, te midden van zulke financiële veranderingen als die welke een groot gedeelte van het jaar het ons lastig hebben gemaakt, is verrassend en geeft ons reden tot dankbaarheid aan God. Dat er nog zoo veel gedaan moet worden, ten einde ons het doel van ons streven te bereiken, behoort te dienen als spoorslag en prikkel voor het jaar dat wij thans zijn ingetreden.

Corresp. Secretaris.

New York, Mei, 1908.

... and find more details of both denominational missions to Jews in my paper at www.stickysystems.com/ (my website, else check on the [Internet Archive](#) for it).

The next snippet below from Fles is also mentioned in my paper:

Van Ronkel's verse as auto-translated by Google seems familiar enough to forego any descriptions: "You shall not be forgotten by me."—Isaiah 44:21.

JERUSALEM

Is your name forgotten, your freeman in bonds?
Is your greatness perished, and your former pride?
Are your names, O Zion! scattered in the lands?
Your Jehovah is faithful, though you misunderstand / know not your Lord!

Are your streets, O Zion! desolate and deserted?
Has the Turk planted his banner on your temple?
Your Jehovah is faithful and will - to all who hate you,
Troubling and crushing them with a mighty hand.

Are you, daughter of Zion! On earth too, trampled,
Is your offspring also hated and scorned on earth?
Your Jehovah remembers you, your God of the past,
Alas, when Christ and Holland are also overthrown by one [of them].

Yes, Jehovah is faithful, He will plant and build,
Make you bud like willows, when Abraham's seed
Will weep and mourn with sorrow for wounds,
And behold His Prince according to God's eternal counsel!

May you, O Zion, be free to humble your pagans!
For the festive garment will one day replace the sackcloth of mourning.
And with Christ, your Prince, you will defy the ages,
A resurrected witness of God and His faithfulness!

May you, Jerusalem, be free to be eternally chosen,
Your palaces destroyed by pagan power!
Only more beautiful will you rise again; Reborn all the more beautifully,
You rise again, shining and glistening, from the night!

--- --- ---

Rev. Fles had been involved with the CRC Jewish mission from its beginning. See this [image from 1900](#). His term as the author/editor of their Heidenwereld publication began in 1912, upon request due to an issue with Rev. Bosma's health. This is an example of his column in the second imaged source from page 941/2596 of HERH BV 2350 M63 V 12-20 1908-1918.

NOODZAKELIJKHEID DEZER ZENDING.

Door de Redactie verzocht om het schrijven over de Zending onder de Joden in De Heidenwereld op ons te nemen, doen wij dit in één opzicht met droefenis. Het was het werk van onzen broeder Dr. Bosma. Door ziekte verhinderd, moest deze broeder het werk staken. Onze wensch en bede is, dat het onze God moge behagen, om hem weder te herstellen, opdat hij ook weder gít werk moge kunnen ter hand nemen, zoodat dit werk voor ons — hoop ik — slechts tijdelijk moge zijn.

En als wij dan over de Jodenzending of eigenlijk de Zending onder de Joden, iets zullen zeggen, zal het allereerst zijn, over de Noodzakelijkheid van deze Zending. Misschien zegt gij: "Moet dat dan nog gezegd worden?" Ja, lezers, er zijn nog velen, die er aan twifelen, of deze Zending wel noodig zij: zelfs leer-

NECESSITY OF THIS MISSION

Requested by the Editors to undertake the writing about the Mission among the Jews in the Gentile World, we do so with sadness. It was the work of our brother, Rev. Bosma. Prevented by illness, this brother had to discontinue the work.

Our wish and prayer is that it may please our God to restore him, so that he may also resume this work, so that this work for us —I hope—may be only temporary.

And if we then say anything about the Jewish Mission, or actually, the Mission among the Jews, we will be very honest, about this you say: "Does that even need to be said?"

Yes, readers, there are not many who doubt whether this Mission is necessary: even teachers ...

aars in de Gemeenten van Christus betwijfelen het. Ze schijnen 't niet te kunnen gelooven, dat ook de Joden begrepen zijn in het bevel van Christus: Predikt het Evangelie allen creature, onderwijst alle volken. Paulus dacht er anders over; hij zegt: Eerst den Jood; en zelfs, als hij gezegd heeft tot de halsstarrige Joden: Ziet, wij keeren ons tot de heidenen, dan blijft hij toch immer het beginsel ook later getrouw, om in iedere stad, waar hij komt eerst de Synagoge op te zoeken, en daar den arbeid in het Evangelie te beginnen. Het is dus, naar het bevel van Christus en van den Apostel Paulus, noodzakelijk om ook aan de Joden het Evangelie te verkondigen.

Maar ook geheel het Woord Gods met al de beloften aan Israel gegeven wijzen ons dezen arbeid aan. Want als Hij zegt, dat Hij zal opzoeken, verzamelen, wederbrengen Israels verstrooiden, verdrevenen, is het steeds in verband met, dat Hij Zijne heerlijke stem zal doen hooren, dat er met eene bazuin zal geblazen worden, dat Hij Zijne hand aanleggen zal enz. Toen Hij Israel uit Egypte wilde leiden, zond Hij eerst Mozes en Aaron met het Evangelie der verlossing: Uwer vaderen God heeft mij tot u gezonden om u uit te leiden, was de inhoud der blijde boodschap. En zoo ook nu, God zal Israel verlossen van alle ongerechtigheden, doch in den weg door Hem verordend.

Voorts is de Evangelie arbeid onder Israel noodzakelijk tot behoudenis der zielen voor

[Those teachers] in the Churches of Christ doubt it. **They seem unable to believe that the Jews are also included in Christ's command:**

Preach the Gospel to every creature, teach all nations.

Paul thought differently; he says: To the Jew first; and even when he says to the stiff-necked Jews:

"Behold, they turn us to the Gentiles" [[Acts 13:46](#)] he still remains faithful to the principle of first seeking out the synagogue in every city he came to, and beginning the work of the Gospel there.

It is therefore, according to the command of Christ and the Apostle Paul, necessary to preach the Gospel to the Jews as well.

But the entire Word of God, with all the promises given to Israel, also points us to this work. For when you say that He will seek out, gather, and bring back Israel's dispersed and exiled ones, it is always in connection with the fact that He will make His glorious voice heard, that a trumpet will be blown, that He will prepare His hand, etc. When He wanted to lead Israel out of Egypt, He first sent Moses and Aaron

with the Gospel of salvation: "The God of your fathers has sent me to you to bring you out," was the content of the good news. And so it is now.

God will redeem Israel from all unrighteousness, but in the way appointed by Him. Furthermore, the Gospel work among Israel is necessary for the salvation of souls for eternity.

If we believe that no one can be saved outside Jesus Christ, then not even a Jew, much less a Gentile. And it seems, judging by many data, that the soul of a Gentile is worth ten times as much as that of a Jew; where is that in [the Bible]? It is astonishing. And what does one owe the Jew? That too the great Paul said. Yet this is unknown to many. It is not their poor, miserable condition that makes the Mission necessary. Oh, I know, much is said and written about the poor Gentile; the poor Jew, however, must see where he goes. My

friends, the ancient people are no less poor, blind, miserable, and naked than the heathen, spiritually. In the future, we hope to let you caress and hear from another of them. This not today: Whoever you are, wherever you are, in your home or church, do not forget the ancient people in your prayers. For they are still beloved for the sake of the Fathers [Patriarchs] [see Romans 11:28]. Pella, Iowa. J. I. Fles

This last part saying that God will redeem Israel from all unrighteousness (see Psalm 130:8 and verses in Isaiah 27 and 59, and Romans 11:26 repeats it from the OT) was a common theme of Rev. Fles. His first columns included an analysis of Romans 9: 4 (which says of the "people of Israel" that theirs is [or to them go] "... the covenants, the receiving of the law, the temple worship and the promises [of God.]")

I am not sure whether I'll continue translating all of those columns, but allow me to offer one favorite sentence so far from July 1912's issue on Romans 9;

"How many [Christians] will call them [Chiliasts] heretics who believe that the Israelite people still have a future that is certain from God and can therefore expect to become Christians with certainty according to God's promises, according to His unchangeable covenant?" Who were his they? The next sentence appears to say that they were "Chiliasts." See [another look](#) at this passage, or at least see that word on the left side of the following snippet from page 1056 of 2596.

Actually, the document below has my favorite from Fles. Just like the first time I looked at the Heidenwereld (I found the relevant part by paging through the original source, then Xeroxed it.) I'll skip ahead to a few months later when Fles exegetes all of Romans 11 in several issues. See that key verse, Romans 11:26, from some of the [digitized source material](#) here.

--- --- ---
And next to sample something from the third imaged pdf, here is a column from the Reformed Church of America (RCA) and their own mission to Jews, led by Rev. C. Kuyper. November, 1923 had an article about Miss Jennie M. Kuyper becoming a missionary. He probably wrote the whole section about the Jewish Mission? Anyway, this section is clear;

page 1372 of 3195 of the D. H. third latest pdf.

The address of Senator Spencer on "The Restoration of the Holy Land" will call to our minds that the wife of this distinguished senator was the daughter of our revered friend and brother, the late Dr. James H. Brooks of St. Louis, whom many of our older

DE HEIDENWERELD

17

readers will remember as one of the great pioneers in this country. Mrs. Spencer, the worthy daughter of a worthy father, teaches a large Bible class of 800 ladies in the city of Washington. It is a matter of great thankfulness to God that Dr. Brooks left this legacy to the world, in these family representatives to voice the teachings so near to his heart. At one of the banquets tendered Professor Chaim Weisman, Senator Spencer, representing President Harding, presented to Dr. Weisman the pen with which the president signed the joint declaration of Congress that "the United States favors

the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people."—
The Jewish Era

"The Jewish Era" is a thirty-two-page magazine which is published quarterly by the Chicago Hebrew Mission. This paper is one of the leading magazines of its kind in the country. It is full of information in relation to missionary work among the Jews in our own land and in other lands. The subscription price of this magazine is 50 cents a year, and the address, 1311 South Kedzie Avenue, Chicago, Ill.

C. KUYPER

"... presented to Dr. Weisman [sic] the pen with which the president [Harding] signed the joint declaration of Congress that 'the United States favors the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people.'" And just in case you are not familiar with the significant dates back then:

1921/07/21/archives/zionists-express-thanks-to-harding-committee-spokesman-tells-him.html#:~:text=WASHINGTON%21

The New York Times

ZIONISTS EXPRESS THANKS TO HARDING; Committee Spokesman Tells Him That Help of Americans Is Needed in Palestine.

 Share full article

Special to The New York Times.

July 21, 1921

Another translated column from Rev. C. Kuyper is in Source: HERH BV 2350 M63 V 23-24 JAN 1919-APR 1920. [A dating issue? correct year below]
Page 3163-3164 / 3195.

JODEN ZENDING

ERVARINGEN VAN ZENDELINGEN

UIT het schrijven van Zending Jacobs blijkt dat het zendingswerk onder de Joden steeds vruchten afwerpt. Bijna overal zijn de Joden gereed om naar zijn boodschap te luisteren. Uit de gesprekken die hij van tijd tot tijd met Joden voerde kan men opmerken hoe groot hunne belangstelling is, en welke machtige strijd het hun kost om hunne oude Joodsche godsdienstige ideeën

werkzaam is, spreekt van een gezegende week. Onder anderen verhaalt zij van bezoeken welke zij aan de huizen van Joden aflegde. Op weg naar een zekere familie had zij gelegenheid om bij drie verschillende huizen aan te houden. Bij een ervan trof zij een ongeloovigen Jood aan, een vrijdenker, die zich beroemde in niets te gelooven. Toen hij merkte dat de zendeling traktatjes uitgaf, vroeg hij haar wat zij uitdeelde. Op haar antwoord dat zij ook iets goeds voor hem had, en hem

JEWISH MISSION

EXPERIENCES OF MISSIONARIES

From the writings of Missionary Jacobs, it is clear that missionary work among the Jews is always bearing fruit. Almost everywhere, Jews are ready to hear his message. From the conversations he had with Jews from time to time, one can see how keen their interest is, and what a mighty struggle it takes them to abandon their old Jewish religious ideas and accept Jesus Christ as their Messiah.

They sing and speak, and dream and think about the coming Messiah.

Missionary Jacobs recently visited one of the synagogues in Jerusalem. It was at the end of the Sabbath day. The ruler of the synagogue was very friendly, but nevertheless would not allow him to address the assembled congregation. The reason for this was primarily because some of the assembled objected, but also because the time for speaking had long passed, and many were weary and longed to go home. Finally, they sang, "Elijah the prophet—Elijah the Tishbite—Elijah the Gileadite—**who is coming soon, with the Messiah, the Son of David.**" The meeting adjourned, and as they left, our missionary had the opportunity to point out the One who is yet to come. A long conversation followed with several who were still there and who showed the greatest interest in the message of salvation. Finally, they bid the missionary farewell with a hearty "Shalom" and all went home. Indeed, in the synagogue they always sing: "Elijah the Prophet—Elijah the Tishbite—Elijah the Gileadite—

and the church of our Lord Jesus Christ, hopes and expects, and prays and sings also of the coming King of Glory in the words, "Amen. Yes, come, Lord Jesus." **How great is the responsibility of the church that knows Christ to make the Jews who are still groping in darkness acquainted with their Savior, the Messiah of Israel.**

Another of the missionaries of the **Chicago Hebrew Mission, working in Chicago**, speaks of a blessed week. Among other things, she recounts visits she made to the homes of Jews. On her way to a certain family, she had the opportunity to stop at three different houses. At one of them, she encountered an unbeliever, a freethinker who boasted of believing in nothing. When he noticed that the missionary was distributing tracts, he asked her what she was distributing. Upon her reply that she also had something good for him and handed him a tract, he asked her to go with him to his shop. When they arrived, they talked together about the truths of God's Word and the Messiah of God. So great was his interest that, when she got up to leave after a long conversation, he said, "What's your hurry?" When she leaving him to give him the opportunity to reflect on what had been said, he gave her his address at his home, requesting that she visit him again.

Although the majority of Jews eagerly listen to the message of the Gospel and discuss it with the missionaries, there are still many who vigorously discredit that message and do everything in their power to bring disgrace to the Cross of Christ. Perhaps nowhere is this opposition greater than among some of the Jews in Chicago. Why this should be so is unclear, unless it is attributable to the feeling that there is perhaps no more godless city on earth. But even that opposition must continually result in God's praise. This became apparent again shortly after the missionaries organized a new class in August. Thirty-five, mostly boys, attended the class. Immediately, the opposition of many of the Jews living in the surrounding area became apparent. Their hatred and opposition soon knew no bounds. They gathered to mission house to prevent the boys and girls from going to class. At the beginning of the second week, the street was full of opponents. Three of the boys who had gone outside first at the end of class rushed back with pale faces, frightened because they were outside waiting, hostile Jews wanted to harm them.

One of the missionaries said to the boys, "Follow me!" and he went outside. There stood an angry crowd of men, women, children, old men, of all classes and ranks, to prevent the children from going home unhindered, and to instill fear in them so that they would not dare return. The missionary immediately said: "What do you mean by preventing these children from going home? Please make way; let them pass through unharmed!" Immediately they seemed to forget about the children and began to attack the missionary with insults and all kinds of threats. The missionary thanked God in her heart for this opportunity. She had never had the opportunity to address the hostile Jews of that neighborhood, and now they were all there. And amid much hostile shouting and slander, she seized the golden opportunity to present the Messiah of God, Christ, as their hope and Savior. This happened not once, but repeatedly, that week. Once, the missionary was so bombarded with spoiled vegetables and stinking eggs that she was forced to change clothes immediately after the meeting. From that crowd, some were even won over to the cause of missionary work among the Jews. Two young Jewish men took up her cause against the others and declared themselves openly in favor of the work the missionaries were doing. And so it happened again that the works of the Devil opened the way to make those hostile Jews hear the Gospel. C. KUYPER.

I am not sure when the RCA's Jewish Mission ended, but I hope to find that information.

--- --- ---

Obviously these sources can't answer the question which I have asked: What happened next? The 2 denominations seem to have changed now. Even then you can see it changing in these links to columns from the next CRC Jewish mission leader after Fles, Rev. Henry Beets. He was writing about the Balfour Declaration, an important part of salvation history (as I think of it). His [pdf document from 1918](#). His [pdf document from 1919](#).

And read how "a species of Liberalism" had "crept into" the "French Reformed Church". Page 3140 / 3195 of the 3rd source file, HERH BV 2350 M63 V 23-24 JAN 1919-APR 1920.

DU MEZ BROS.

*Dry Goods, Groceries,
Ready-to-Wear, and
Millinery.*

31-33 E. 8th St.
Phone 5028

Watches Diamonds Jewelry

B. H. Williams
JEWELER

Successor to W. R. Stevenson
24 E. 8th St.
HOLLAND, MICH.

Navarre Pearls Watch Inspector for P. M. Ry.

Excellent Farm

40 acres, stock and tools, A-1 clay loam, level, no waste, one mile to a small town and high school, and not far from Grand Rapids. Seven-room house in fine condition, good barn, poultry house and garage. Two

different to the rights and privileges of women were learning as the first experience of their Christian life to carry the wood and the water and to do the deeds of kindly service for their wives, he said, "I like your finished product. It is the right sort of thing."

PROTESTANTS IN PARIS

THE ASCENDENCY of the church of Rome in the great French capital, leads many minds to conclude that the Reformed faith is sleeping, if not dead, in the land that gave us the greatest of all the Reformation theologians, the incomparable John Calvin. In 1806, when Napoleon gave liberty and legal status to Protestants, there was not a single French church of the Reformed faith in the whole of Paris. Today there are more than one hundred churches for Protestant worshippers in the city and its suburban districts. In Northern Africa, where the French possessions are, there continue thriving colonies of French Protestants. Unfortunately, there has crept into different sections of the French Reformed Church a species of Liberalism which has robbed it of its aggressive force. This, as we know, is the history of Liberal Christianity, and France is an illustration. Where the rich evangelical message is preserved, there the evangelistic fires burn and the missionary spirit prevails. No one can be indifferent, however, to the type of mind that has been won in France by the simple gospel given through an open Bible. How wonderful would be a spiritual revival in this land of treasured Reformation history.—(Presb.)

De Heidenwereld.

JAARGANG 4.

JULI, 1900.

NOMMER 48.

De Zending geleid door Gods Voorzienigheid.

(Toespraak van Arthur T. Pierson tot de Zendings-Conferentie te New York, 23 April, 1900.)
GOD is in de schepping. De aarde zou nog duisternis zijn, als God buiten haar was. God is ook in de geschiedenis en het verhaal der zending is de indruk der voetstappen onzes Gods. Zendingshistorie is dan ook eene verborgenheid, totdat ze gelezen wordt als de geschiedenis die God schrijft.

J.I. FLES, 136 Terrace St, Muskegon, Mich.

He began writing little notes below that month's donor listings, starting in 1900.

"You see, brothers and sisters, that as the Bible says... Yet we remain grateful for the generous gifts and to the generous givers, and wish everyone the blessing of the God of Abraham, Isaac, and Jacob, and continue to pray, *hoping for the time when He will graft the broken off branches back into their own Olive tree.* Cooperating in this is our joy and delight."

Their issue next month in June, 1900 (on page 902 of 2657) had:

All the generous donors, our heartfelt
God's best blessings be upon you all.
And we continue to recommend it to all who care
for the coming of God's kingdom.
Yours truly, Dr. and brother in Christ, J.I. Fles

And in the following month he had:

Yes, we are climbing uphill. It's going well.
All of you who see us working, come, join the ranks and help.
Soon, the time of Zion's suffering will end. *The King is coming!*
And if you haven't helped, you will be ashamed.